

Na terenie Parku Lotników powstanie

PARK EDUKACYJNY

Partnerstwo Inicjatyw Nowohuckich Nowa Huta Szansa realizowane w ramach Programu EQUAL założyło jako jedno z podstawowych swoich zadań „Utworzenie i prowadzenie Parku Edukacyjnego”, na podstawie doświadczeń norymberskiego Pola Doświadczeń Zmysłowych, na terenie Parku Lotników, który położony jest w Dzielnicy XIV na styku Nowej Huty i „starego” Krakowa. Projekt ten

wchodzi w decydującą fazę, w stadium zmierzające do realizacji. Ostatecznym partnerem PIN w tej części programu został Zarząd Gospodarki Komunalnej w Krakowie. Był to strzał w dziesiątkę, gdyż ZGK jest bezpośrednim gospodarzem wspomnianego parku o pow. ok. 60 ha, w obrębie którego powstanie Park Edukacyjny o pow. ok. 6 ha.

(CIĄG DALSZY NA STR. 9)

Tygodnik

Śr. nakład 12000 egz.

Zasięg lokalny

Na terenie Parku Lotników powstanie

PARK EDUKACYJNY

Jak mnie poinformowano w ZGK projekt Parku Edukacyjnego został nie tylko przyjęty z dużym zainteresowaniem i życzliwością, ale mieści się w ogólnej koncepcji prezydenta M. Krakowa Jacka Majchrowskiego ożywienia Nowej Huty i integracji ze starą częścią Krakowa. Dlatego ZGK szybko przystąpił do realizacji projektu. Ogólną koncepcję przygotowało Biuro Projektów Krzysztof Ingarden i Jacek Ewy, z którego opisu skorzystałem w poniższym tekście. Jak określiła Joanna Niedziałkowska, zast. dyr. ZGK inspiracją tworzenia Parku Edukacyjnego jest nie tylko Norymberga ze swoim „Polem Doświadczeń Zmysłowych”, ale także Paryż ze swoim Parkiem LAVILLET. Jest to Park Nauki i Techniki, nowoczesne muzeum w przyrodzie połączone z gigantycznym placem zabaw o pow. 55 ha. Bezpośrednio tą inwestycją w ZGK zajmuje się st. insp. Piotr Pakaszewski. Jak wynika z jego informacji, w poniedziałek 22 maja rozstrzygnięto przetarg na opracowanie wielobranżowego projektu budowlanego zagospodarowania terenu Park Lotników Polskich w Krakowie część edukacyjna. Zwycięzcą przetargu zostało biuro, które przygotowało wstępną koncepcję. Zatem wszystko wskazuje na to, że jesteśmy na dobrej drodze z założeń koncepcyjnych do wdrożenia ich w praktykę. Po załatwieniu wszelkich procedur najprawdopodobniej jeszcze w te wakacje wykonawca, także wyłoniony w przetargu, przystąpi do realizacji. Marzeniem inwestora jest otwarcie Parku Edukacyjnego na Dzień Ziemi w przyszłym roku, tj. pod koniec kwietnia.

Krakowski Ogród Doświadczeń jest projektowany na terenie dużego kompleksu zieleni miejskiej – „Parku Lotników Polskich”, znajdującego się pomiędzy al. Jana Pawła II i al. Pokoju na pograniczu Nowej Huty i Śródmieścia Krakowa. Planowane założenie o powierzchni około 6 ha będzie zlokalizowane w południowo-wschodniej części 60-hektarowego Parku Lotników Polskich przy al. Pokoju, vis-à-vis supermarketu M1. Wybrana lokalizacja Ogrodu wydaje się optymalna ze względu na bardzo dobrą dostępność komunikacyjną miejsca, sąsiedztwo kompleksu Akademii Wychowania Fizycznego i Wydziału Mechanicznego Politechniki Krakowskiej, bliskość instalacji technicznych, a także obecność dużej przestrzeni zieleni miejskiej. Projektowany Ogród Doświadczeń stanowić będzie wielką atrakcję powiązaną z planowaną w sąsiedztwie przy centrum handlowym Plaza halą widowiskowo-sportową oraz funkcjonującym w Czyżynach Muzeum Lotnictwa. Jego przewidywaną niepowtarzalną wartość zapewni nie tylko interesująca pod względem merytorycznym wystawa edukacyjna, ale także tkanka architektoniczna obiektów umiejętnie wkomponowanych w zieleni oraz walor krajobrazowy.

Główna brama Ogrodu Doświadczeń będzie się znajdowała w sąsiedztwie przejścia dla pieszych i przystanku tramwajowego „M1” przy al. Pokoju. Konieczne miejsca do parkowania zapewni przede wszystkim duży parking przy centrum handlowym M1. W okolicy znajduje się także parking przy supermarkecie Plaza, stanowiska parkingowe przy al. Jana Pawła II oraz parking przy Akademii Wychowania Fizycznego. Bazę parkingową uzupełnią również planowane stanowiska w

Tygodnik

Śr. nakład 12000 egz.

Zasięg lokalny

pompy ciepła posłużą jako elementy ekspozycji edukacyjnej. Ze względu na niewielkie rozmiary montaż pomp jest możliwy w pomieszczeniach gospodarczych wewnątrz pawilonów lub w miejscach wyeksponowanych np. w części holu lub we wnękach ścian pomiędzy częścią gospodarczą a ciągiem komunikacyjnym.

Urządzenia edukacyjne są kluczowym elementem projektowanego ogrodu, dlatego platformy, na których zostaną ustawione, muszą być odpowiednio wyeksponowane i usytuowane w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych. Ich nieregularne „poszarpane” kształty przypominają liście. W centralnych częściach placów, których powierzchnia nie przekracza 150 m², zostaną zamontowane urządzenia. Wielkość placów będzie dostosowana do gabarytów i charakteru zabawek. Tam gdzie przewidywana jest intensywna obecność zwiedzających, platforma będzie szersza i wyposażona w większą liczbę miejsc siedzących. Na placach wokół urządzeń projekt przewiduje montaż różnorodnych siedzisk, w postaci ławek, pni drewnianych, figur geometrycznych i różnych innych form nawiązujących kształtem, fakturą i materiałem do wzorców ekologicznych, tematyki ekspozycji lub charakteru otoczenia. Tego typu stanowiska siedzisk znajdują się również wśród zieleni, w miejscach cichych i zacienionych. Odizolowane częściowo od głośniejszych stref roślinnością krzewiastą, wysoką trawą i parawanami żywopłotów będą stanowiły enklawy wypoczynku, miejsca spotkań i obcowania z przyrodą. Duża część urządzeń, takich jak np. instalacje dotyczące zjawiska polaryzacji światła, będą musiały znaleźć się w częściach lepiej nasłonecznionych. Inne, takie jak urządzenia generujące dźwięk, muszą być zainstalowane we wnętrzach krajobrazowych o dobrej akustyce. Ta część wymaga jeszcze dokładnego projektu aranżacji placów, którego powstanie jest możliwe po sporządzeniu koncepcji merytorycznej całej ekspozycji.

Delikatny charakter niektórych instalacji może wymusić konieczność nakrycia ich stanowisk lekką konstrukcją i zadaszeniem w postaci namiotów.

Zieleń w Ogrodzie Doświadczeń stanowilby drzewostan obecnie istniejący uzupełniony dosadzeniami uwydatniającymi tła kompozycyjne, zamykającymi perspektywy, tworzącymi szpalery zasłaniające negatywne akcenty w krajobrazie otoczenia. Dosadzenia prowadzone na większą skalę są przewidziane dla budowania tła pawilonu kawiarniano-administracyjnego i formowania szpalery drzew zasłaniających kierunek zachodni, gdzie w przyszłości ma powstać wielkokubaturowa hala widowiskowo-sportowa.

Roślinność krzewiasta została zaprojektowana jako układ pasmowy przenikający się z systemem komunikacyjnym i platformami urządzeń edukacyjnych. Oprócz roślin krzewiastych w krajobrazie parku pojawi się wysoka ozdobna trawa (w otoczeniu sadzawki) oraz trzciny i tatarak porastające stoki fosy. Możliwe jest również wprowadzenie labiryntu z żywopłotów – ciekawego układu niskiej zieleni o funkcji estetyczno-rekreacyjnej.

Takie założenia są zawarte we wstępnej koncepcji. Szczupłość miejsca nie pozwala mi na przybliżenie urządzeń, które mają znaleźć się w Parku Edukacyjnym. Ma ich być ok. 60. Przykładowo będą to modele Układu Słonecznego, kamienne cymbały, telegrafy akustyczne, oddychający prostokąt etc. W osobnym tekście zamierzam przybliżyć wyposażenie parku, które będzie służyć edukacji. W miarę realizacji projektu będę także informował o zaawansowaniu prac i realnych terminach oddania parku do użytku.

ŚLAWOMIR PIETRZYK

Tygodnik

Śr. nakład 12000 egz.

Zasięg lokalny

nym jako pomost nad wodą. Do pomostu będzie przycumowana dryfująca tratwa z kilkoma stolikami kawiarnianymi. Delikatna, lekka architektura pawilonu ma sprawiać wrażenie wtopionej w zielone tło, przenikającej się z zielenią i harmonijnie współpracującej z kompozycją otoczenia. Duże znaczenie w ogólnym wizerunku pawilonu będzie miało odbicie jego elewacji w tafli sadzawki i wykorzystanie w architekturze naturalnych materiałów.

Kubatura części administracyjno-konferencyjnej pomieści salę wykładową przewidzianą na mniej więcej 50 miejsc, pomieszczenie obsługi sali wykładowej, biuro szefa, sekretariat, 2 pokoje administracyjne i niewielkie pomieszczenie gospodarcze. Przystronny hol usytuowany w środkowej części budynku odizoluje cichą strefę administracji i wykładów od głośniejszych kawiarni z zapleczem kuchennym. Multifunkcyjna sala konferencyjna stworzy możliwość organizowania w jej wnętrzu spotkań o charakterze naukowym, lekcji dla młodzieży szkolnej i interaktywnych zajęć dla najmłodszych.

W części kawiarnianej projekt przewiduje ulokowanie zaplecza gospodarczego i sanitariatów dla personelu, magazynu przyległego do kuchni, bufetu i przeszklonej sali kawiarnianej z widokiem na ogród i wyjściem na pomost nad sadzawką.

Dojazd do pawilonu kawiarniano-administracyjnego zapewni odpowiednio

poszerzona alejka dostosowana do ruchu pieszo-jezdnego. Będzie ona pełniła rolę drogi zaopatrzeniowej i przeciwpożarowej.

Istotnym elementem kompozycji urbanistycznej Ogrodu Doświadczeń jest **wieża widokowa**. Według projektu znajdzie się ona w północno-zachodniej części, na terenach otwartych, skąd możliwa będzie obserwacja obszaru ekspozycji i terenów przyległych. Wieża miałaby wysokość około 15 metrów, a dostęp na jej szczyt umożliwiłyby schody oraz winda przystosowana dla niepełnosprawnych. Obok wieży zaprojektowano **wzniesienie** utworzone z ziemi pozyskanej przy budowie fosy. Na jego szczycie możliwe jest ulokowanie dodatkowego punktu obserwacyjnego, np. peryskopu, lunety, niewielkiego tarasu oraz większej instalacji poświęconej np. wyłącznie zabawie, np. kompleksu zjeżdżalni, huśtawek czy systemu drabinek sznurowych. Wieża z sąsiadującym wzniesieniem byłaby akcentem wiążącym kompozycję w jej północnej części.

Wykorzystanie **energii odnawialnej** na terenie Ogrodu Doświadczeń będzie polegało na wprowadzeniu urządzeń solarnych (baterii słonecznych) montowanych na poziomie stropodachu oraz pomp ciepła, które zapewnią ogrzewanie obydwu pawilonów. Wilgotna torfowa gleba stanowi idealny grunt do montażu instalacji pobierających ciepło z ziemi. Oprócz funkcji gospodarczej, urządzenia solarne i

Tygodnik

Śr. nakład 12000 egz.

Zasięg lokalny

ny na terenie ogrodu oparty na systemie istniejących obecnie szlaków. Projektowane alejki dotyczą głównie północnej części terenu ekspozycji, fragmentu, gdzie obecnie chodnik prowadzi po terenie podlegającym roszczeniom, oraz dróg dojazdowych do pawilonów. Całość kompozycji, której trzema podstawowymi składnikami są: platformy pod urządzenia edukacyjne, układ komunikacyjny oraz budynki pawilonów wraz z wieżą widokową, wyobraża w rzucie drzewo – organiczną strukturę, system przenikających się elementów, powiązanych siecią komunikacji pieszej i pieszo-jezdnej. W tym układzie alejki spacerowe symbolizują łodygi pnączy, platformy pod urządzenia liście, a kształty budynków silniejsze akcenty przypominające owoce. Na ten charakter wpływa także projektowane ukształtowanie terenu.

Od strony północnej i w części zachodniej założenie będzie otaczała zrekonstruowana fosa zasilana wodą podskórną, opadową i w razie konieczności pompą. Jej zewnętrzny brzeg będzie stromy, a szerokość uniemożliwi swobodne pokonywanie przeszkody. Wewnętrzne brzegi, łagodnie nachylo-

ne i nieregularne, mają przypominać wybrzeże naturalnego zbiornika wodnego, porośnięte trzcinami, tatarakiem i inną roślinnością wodną, której kontrolowana ekspansja spowoduje atrakcyjny efekt krajobrazowy. Ta nieregularna struktura w widoku z góry ma naśladować krawędzie korony „drzewa”.

Nawiązanie w układzie urbanistycznym do motywów roślinnych symbolizuje ekologiczny charakter ekspozycji przejawiający się zarówno w treści merytorycznej wystawy, jak w zastosowaniu naturalnych materiałów (drewno, kamień) i nowoczesnych technologii proekologicznych, np. urządzeń solarnych i pomp ciepła, jako instalacji wykorzystujących energię odnawialną.

Pawilon kawiarniano-administracyjny, mieszczący również salę konferencyjną, został zaprojektowany przy wschodniej granicy ogrodu, na skraju polany otoczonej od północy malowniczym starodrzewem. Budynek zostanie zlokalizowany bezpośrednio nad płytkim zbiornikiem wodnym o powierzchni około 0,5 ha. Akwen umożliwi wprowadzenie do oferty ekspozycji urządzeń związanych z wykorzystaniem wody, będzie pełnił rolę estetycznej bariery zabezpieczającej południowo-wschodni narożnik założenia oraz będzie stanowił atrakcyjny element krajobrazu. Ulokowanie pawilonu na tle starodrzewu nad powierzchnią zbiornika wyeksponuje jego architekturę oraz uatrakcyjni walory kawiarni z tarasem przewidzia-

Tygodnik

Śr. nakład 12000 egz.

Zasięg lokalny

sąsiedztwie projektowanej hali widowiskowo-sportowej. Ażurowa, pokryta pnączami rama bramy stanie się zapowiedzią charakteru całego założenia, w którym istotnym i powtarzającym się elementem będzie nowoczesna konstrukcja przenikająca się z bujną zielenią.

Tuż obok bramy głównej będzie zlokalizowany **pawilon recepcyjno-warsztatowy** z zapleczem w postaci dziedzińca i kilku miejsc parkingowych dla pracowników. Przewidywane są także stanowiska parkingowe przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

Według projektu pawilon recepcyjno-warsztatowy dwufunkcyjny mieści: kasy biletowe, biuro informacji turystycznej połączone z niewielkim kioskiem, w którym będzie prowadzona sprzedaż pamiątek i folderów, pokój przewodników, zaplecze sanitarne dla personelu oraz kuchnię. W Ogrodzie Doświadczeń znajdują zatrudnienie osoby niepełnosprawne, dla których przewidziano specjalnie przystosowaną toaletę.

Część warsztatowa obejmie duże pomieszczenia magazynu i warsztatu z wygodnym, bezpośrednim wyjściem na dziedzińiec, pokój majstra, garderobę, także toalety i kabiny natryskowe dla pracowników. W specjalnie wydzielonej części pawilonu zaprojektowano toalety publiczne dla odwiedzających ogród. Odpowiednia ergonomia pawilonu zapewni wygodny dowóz urządzeń edukacyjnych, ich rozładunek, remont i możliwość transportu na stanowiska znajdujące się w przestrzeni parkowej. Także rozsądne usytuowanie kas biletowych z punktem informacji turystycznej tuż przy bramie głównej spowoduje szybką i bezkolejną obsługę klientów.

Brama północna będzie zlokalizowana nad skarpą opadającą w kierunku fosi. Umożliwi dostępność ekspozycji od strony al. Jana Pawła II, parkingów przy Akademii Wychowania Fizycznego i przystanku tramwajowego. Chodnik na odcinku od bramy do wewnętrznego stoku fosi zostanie wykonany z płyt kamiennych, a pobocza szlaku zostaną według projektu obsadzone drzewami bambusowymi. Zwiedzający po przejściu kilkudziesięciometrowego chodnika wyjdzie z zarośli wprost nad skarpę, z której będzie się roztaczał atrakcyjny widok na całe założenie. Przeprawę przez fosę zapewni most zwodzony, który na okoliczność zamknięcia północnej bramy będzie podnoszony.

Brama zachodnia zagwarantuje dostęp do parku od strony supermarketu Plaza, osiedla Dąbie i Wieczysta. Brak kas biletowych na bramach północnej i zachodniej zrekompensują automaty biletowe i bramki automatyczne. W celu ochrony północnej i zachodniej granicy ekspozycji bramy jest pod uwagę ewentualny montaż kamer. Linia brzegowa fosi zostanie obsadzona gęstymi krzewami (ewentualnie ciernistymi), co skutecznie uniemożliwi pokonanie bariery wyznaczającej ogrodzenie i wyeliminuje niebezpieczeństwo wpadnięcia do wody.

W sąsiedztwie jednej z bram możliwe jest wprowadzenie plenerowej wystawy zdjęć lotniczych Nowej Huty, na których zaznaczony byłby obszar ogrodu. Mapa lotnicza zostałaby usytuowana w specjalnych przeszklonych ramach np. jako fragment ogrodzenia.

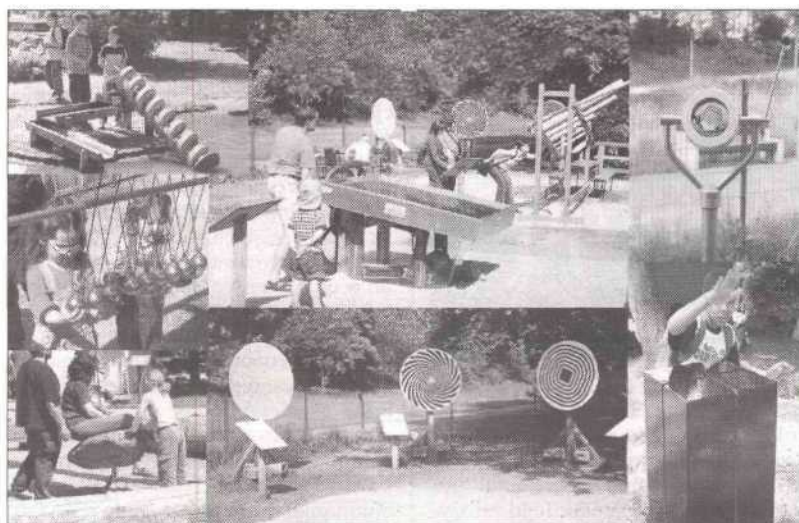
Projekt zakłada **układ komunikacyj-**

Tygodnik

Śr. nakład 12000 egz.

Zasięg lokalny

Tygodnik

Śr. nakład 12000 egz.

Zasięg lokalny

